

METODICKÉ VYSVETLIVKY

Štatistická správa o hospodárstve SR v 2. štvrťroku 2025

Názvy odvetví podľa Štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE Rev. 2, ktoré sú v textovej alebo tabuľkovej časti správy uvedené v skrátenej podobe

<u>Skrátený názov</u>	<u>Úplný názov</u>
Výroba potravín	Výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov (divízie 10 až 12)
Výroba textilu a kože	Výroba textilu, odevov, kože a kožených výrobkov (13 až 15)
Výroba drevených výrobkov	Výroba drevených a papierových výrobkov, tlač (16 až 18)
Výroba koksu a ropných produktov	Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov (19)
Výroba chemikálií	Výroba chemikálií a chemických produktov (20)
Výroba farmaceutických výrobkov	Výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov (21)
Výroba výrobkov z gumy a plastu	Výroba výrobkov z gumy, plastu a ostatných nekovových minerálnych výrobkov (22,23)
Výroba kovov	Výroba kovov a kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení (24,25)
Výroba počítačových výrobkov	Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov (26)
Výroba elektrických zariadení	Výroba elektrických zariadení (27)
Výroba strojov a zariadení	Výroba strojov a zariadení inde neklasifikovaných (28)
Výroba dopravných prostriedkov	Výroba dopravných prostriedkov (29 až 30)
Ostatná výroba	Ostatná výroba, oprava a inštalácia strojov a zariadení (31 až 33)
Dodávka elektriny a plynu	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu (35)
Dodávka vody a odpady	Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov (36 až 39)
Obchod	Veľkoobchod, maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov (45) , veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov (46), maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov (47)
Predaj a oprava motorových vozidiel	Veľkoobchod, maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov (45)
Veľkoobchod	Veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov (46)
Maloobchod	Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov (47)
Ubytovacie a stravovacie služby	Ubytovanie (55), činnosti reštaurácií a pohostinstiev (56)
Doprava a skladovanie	Pozemná doprava a doprava potrubím (49), vodná doprava (50), letecká doprava (51), skladové a pomocné činnosti v doprave (52), poštové služby a služby kuriérov (53)
Informácie a komunikácia	Nakladateľské činnosti (58), výroba filmov, videozáznamov a televíznych programov, príprava a zverejňovanie zvukových nahrávok (59), činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie (60), telekomunikácie (61), počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby (62), informačné služby (63)
Vybrané trhové služby	Činnosti v oblasti nehnuteľností (68), odborné, vedecké a technické činnosti (69 až 74), administratívne a podporné služby (77 až 82)
Verejná správa	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie (84)
Služby	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov (45 až 47); Doprava a skladovanie (49 až 53); Informácie a komunikácia (58 až 63); Činnosti v oblasti nehnuteľností (68); Odborné, vedecké a technické činnosti (69 až 71, 73, 74); Administratívne a podporné služby (77 až 82)

Hrubý domáci produkt

Hrubý domáci produkt (HDP) v trhových cenách predstavuje konečný výsledok činnosti rezidentských jednotiek v sledovanom období.

HDP sa kvantifikuje tromi spôsobmi:

- *Výrobná metóda* je súčtom hrubej pridanej hodnoty inštitucionálnych sektorov alebo odvetví v základných cenách plus dane mínus subvencie na produkty (čisté dane z produktov), ktoré nie sú alokované do sektorov alebo odvetví.
- *Výdavková metóda* je súčtom konečného domáceho použitia výrobkov a služieb (konečná spotreba a tvorba hrubého kapitálu) plus vývoz výrobkov a služieb mínus dovoz výrobkov a služieb.
- *Dôchodková metóda* je súčtom odmien zamestnancov, daní z produkcie a dovozu mínus subvencie (čisté dane z produkcie), hrubého prevádzkového prebytku a zmiešaných dôchodkov za celú ekonomiku.

HDP je revidovaný na základe spresnených štvrťročných a ročných zdrojových údajov a metodických zmien.

Čistý domáci produkt - je hrubý domáci produkt znížený o spotrebu fixného kapitálu.

Hrubý národný dôchodok - k hrubému domácomu produktu sa pripočítavajú prvotné dôchodky prijaté zo zahraničia a odčítavajú sa prvotné dôchodky platené do zahraničia.

Zamestnanosť podľa metodiky ESA 2010 - je vyjadrená počtom osôb (zamestnancov a samozamestnávateľov), ktorí sú zapojení do výrobnnej činnosti spadajúcej do rámca výroby v systéme národných účtov. Pri konštrukcii ukazovateľov účtov práce sa používa metóda bilancovania, t. j. bilancuje sa ponuka pracovných síl s dopytom. Ide o porovnávanie a harmonizovanie dát získaných z podnikových zisťovaní s dátami z výberového zisťovania pracovných síl v domácnostiach tak, aby zodpovedali definíciám ILO a metodike ESA 2010. Podľa metodiky ESA 2010 je zamestnanosť vyjadrená v domácom koncepte. V tomto koncepte sa získavajú dáta z podnikových zisťovaní. V záujme porovnateľnosti sa dáta z výberových zisťovaní pracovných síl (zisťované na základe národného konceptu) upravujú o položky ako počet rezidentov pracujúcich v zahraničí, nerezidentov prichádzajúcich zo zahraničia, zamestnancov v kolektívnych domácnostiach, žien na materskej dovolenke a podobne.

Cenový deflátor HDP

Cenový deflátor HDP je súhrnný cenový index, vyjadrujúci vážený aritmetický priemer cenového vývoja v ekonomike oproti základnému obdobiu. Z neho je možné vypočítať cenové zmeny v ekonomike oproti rovnakému obdobiu minulého roku alebo oproti predchádzajúcemu obdobiu. Vypočítava sa ako pomer HDP v bežných a stálych cenách.

Tvorba a použitie dôchodkov v sektore domácností

Tvorba a použitie dôchodkov v sektore domácností sú vyčíslené na základe experimentálneho prepočtu podľa metodiky ESA 2010 zo štvrťročných národných účtov. Sú súčasťou celého systému národných účtov a sú vzájomne prepojené s ostatnými inštitucionálnymi sektormi národného hospodárstva. V dôsledku toho sa vymedzenie položiek príjmov a výdavkov obyvateľstva odlišuje od iných štatistík z tejto oblasti. Do sektora domácností patria jednotliví občania ako koneční spotrebitelia (spotrebiteľská domácnosť) a fyzické osoby - podnikatelia, ktorí podnikajú podľa živnostenského zákona alebo iných právnych predpisov a nie sú zapísaní v obchodnom registri.

Odmeny zamestnancov zahrnujú celkové odmeny v peňažnej podobe alebo v naturáliách, ktoré platí zamestnávateľ zamestnancovi ako odmenu za vykonanú prácu, ktorú zamestnanec vykonal počas daného účtovného obdobia. Členia sa na mzdy, platy a sociálne príspevky zamestnávateľov. Sociálne príspevky zamestnávateľov sa ďalej členia na skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov a imputované sociálne príspevky zamestnávateľov.

Dôchodky z majetku vyplývajú z vlastníctva finančných aktív, t. j. vkladov, obligácií alebo

hmotných neprodukovaných aktív, ktoré vlastní získa za odmenu, že ich poskytol alebo dal k dispozícii inej inštitucionálnej jednotke. Dôchodky z vlastníctva zahŕňujú úroky, rozdelené dôchodky korporácií (dividendy, výbery z dôchodkov kvázikorporácií), ostatné investičné dôchodky a nájomné z pôdy.

Bežné dane z dôchodkov a majetku, atď. majú charakter dane z dôchodkov, ako aj dane z majetku, ktoré sa platia pravidelne každé daňové obdobie. Ide o transfery, pretože štát neposkytuje žiadnu protihodnotu individuálnej jednotke platiacej dane. Bežné dane z dôchodkov a majetku nezahŕňujú dedičské dane, dane z pozostalosti alebo z darov, príležitostné alebo mimoriadne dane z kapitálu alebo majetku, dane z pôdy, budov alebo ostatných aktív (vlastných alebo prenajatých), ktoré sa používajú vo výrobe.

Čisté sociálne príspevky sú skutočné, alebo imputované príspevky domácností do schém sociálneho poistenia na vytvorenie rezerv na platbu sociálnych dávok.

Sociálne dávky (okrem naturálnych sociálnych transferov) pozostávajú z peňažných dávok sociálneho zabezpečenia, ostatných dávok sociálneho poistenia a z peňažných dávok sociálnej podpory.

Ostatné bežné transfery zahŕňujú platby neživotného poistenia a rôzne bežné transfery, ktoré predstavujú transfery neziskovým inštitúciám slúžiacim domácnostiam, transfery medzi domácnosťami, pokuty a penále, výhry, resp. stávky do výšky výhier, atď.

Zahraničný obchod s tovarom

Štatistika zahraničného obchodu s tovarom vo všeobecnosti zaznamenáva pohyb tovaru medzi Slovenskou republikou a zvyškom sveta. V dovoze je zahrnutý tovar, ktorý vstúpil do Slovenskej republiky, aby bol pridaný do jej materiálových zdrojov. Súčasťou dovozu je aj tovar dovážaný na spracovanie, ktorý má byť po spracovaní vyvezený vo forme zušľachtených výrobkov. Vo vývoze je zahrnutý tovar odobratý z materiálových zdrojov Slovenskej republiky trvalo opúšťajúci jej územie alebo tovar opúšťajúci toto územie na účely spracovania, ktorý má byť po spracovaní dovezený späť vo forme zušľachtených výrobkov.

Štatistika zahraničného obchodu s tovarom sa zostavuje z údajov zo štatistických zisťovaní INTRASTAT-SK a colných vyhlásení.

Štatistické zisťovania INTRASTAT-SK obsahujú najmä informácie o obchode s tovarom s členskými štátmi EÚ. Transakcie firiem, ktoré neprekročia prah oslobodenia, nie sú predmetom zisťovania. Hodnotu týchto transakcií, ako aj hodnotu dovozov a vývozov tovaru v rámci EÚ firiem, ktoré si nesplnili spravodajskú povinnosť, Štatistický úrad SR odhaduje, čím môže dochádzať k dočasným odchýlkam od skutočnosti.

Colné vyhlásenia pokrývajú najmä informácie o obchode s tovarom s nečlenskými krajinami EÚ.

Do štatistiky zahraničného obchodu s tovarom nie je zahrnutý tovar, ktorý je v dočasnom použití, tovar určený na opravu a po jeho oprave a s tým súvisiace náhradné diely a tovar, pri ktorom bolo v Slovenskej republike uskutočnené len colné konanie (kvázi dovoz a kvázi vývoz).

Údaje o hodnote dovezenej a vyvezenej elektriny a zemného plynu sú odhadnuté na základe údajov o ich fyzických cezhraničných tokoch.

V rámci skvalitnenia údajov sú rozšírené zdroje údajov o dovoze tovaru a do štatistických výstupov sú zahrnuté aj údaje za fyzické a právnické osoby, ktoré nie sú registrované pre DPH v Slovenskej republike a zároveň v rámci EÚ nakúpili tovar v rámci predaja na diaľku. Tieto údaje sú zapracované do štatistických výstupov od januára 2022.

Výberové zisťovanie pracovných síl (VZPS)

Výberové zisťovanie pracovných síl je od roku 2021 plne zosúladené s novou legislatívou EÚ k Integrovaným európskym sociálnym štatistikám (IESS). Za účelom úplnej harmonizácie s novými právnymi predpismi EÚ boli vo VZPS prijaté viaceré opatrenia, v rámci ktorých patria

k najvýznamnejším očistenie opory výberu domácností pri vážení o kolektívne zariadenia, prechod na integrované váhy na úrovni domácnosti a jej členov, inovácia dotazníkov, zavedenie hornej hranice u pracujúcej osoby na 89 rokov, vyradenie osôb vykonávajúcich aktivačné práce z pracujúcich, presun osôb na rodičovskej dovolenke z nepracujúcich do pracujúcich; premenovanie ekonomicky neaktívnych osôb na osoby mimo trhu práce.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (pracovná sila)

Za ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa považujú všetky osoby vo veku od 15 do 89 rokov, ktoré patria medzi pracujúcich alebo nezamestnaných.

Pracujúci

Podľa medzinárodne platnej metodiky VZPS sa medzi pracujúcich zahrnujú všetky osoby vo veku od 15 do 89 rokov, ktoré v sledovanom týždni:

- vykonávali aspoň jednu hodinu akúkoľvek prácu za mzdu, plat, odmenu alebo pracovnú činnosť za účelom dosiahnutia zisku (prácu na plný alebo kratší pracovný čas, stálu, dočasnú, príležitostnú alebo sezónnu prácu) vrátane osôb pracujúcich v zahraničí do 1 roka, osôb dochádzajúcich za prácou do zahraničia a osôb vykonávajúcich prácu na základe dohôd.
- mali prácu, ale nepracovali z dôvodu choroby, dovolenky, náhradného voľna alebo variabilného pracovného času, materskej alebo rodičovskej dovolenky, školenia súvisiaceho so zamestnaním, mimo sezóny, nedostatku práce u zamestnávateľa, štrajku a výluky, s výnimkou osôb na dlhodobom pracovnom voľne.

Patria sem aj vypomáhajúci (neplatení) členovia rodiny v rodinnom podniku alebo na rodinnej farme, ktorí za svoju činnosť nepoberajú žiadnu mzdu ani odmenu.

Nezamestnanosť

Nezamestnaní sú všetky osoby vo veku od 15 do 74 rokov, ktoré v sledovanom týždni súčasne spĺňajú nasledovné tri podmienky: v sledovanom týždni nemajú žiadnu platenú prácu, v posledných štyroch týždňoch si aktívne hľadali prácu alebo si prácu už našli a do zamestnania nastúpia v priebehu 3 mesiacov a ktorí sú schopní nastúpiť do práce najneskôr do dvoch týždňov.

Tieto osoby môžu, ale nemusia byť evidované na úradoch práce ako uchádzači o zamestnanie.

Za aktívne spôsoby hľadania si zamestnania sa považujú: hľadanie si zamestnania prostredníctvom úradov práce, súkromných personálnych agentúr alebo prostredníctvom príbuzných, priateľov a známych, podávanie, odpovedanie alebo sledovanie inzerátov v novinách a na internete, aplikovanie a aktualizovanie online životopisov, priame oslovenie zamestnávateľov, účasť na pracovných pohovoroch a organizovanie príprav na začatie podnikania.

Miera nezamestnanosti

Miera nezamestnanosti je v percentách vyjadrený podiel počtu nezamestnaných z ekonomicky aktívneho obyvateľstva.

Priemerný počet zamestnaných osôb podľa štatistického výkazníctva

Priemerný počet zamestnaných osôb zahŕňa zamestnancov a podnikateľov. Kategóriu **zamestnanci** tvoria všetci stáli a dočasní zamestnanci bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť, ktorí sú v pracovnom, služobnom, štátnozamestnaneckom alebo členskom pomere k zamestnávateľovi, bez ohľadu na to, či sú skutočne prítomní v práci alebo nie, napr. pre chorobu, dovolenku na zotavenie a pod. a tiež zamestnanci, ktorí nepracovali napr. v dôsledku prestojov, štrajku a výluky. Patria sem tiež zamestnanci s kratším pracovným časom. Nepatria sem osoby na materskej (rodičovskej) dovolenke, uční a študenti na prevádzkovej praxi, osoby pracujúce na dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru. Kategória **podnikatelia** zahŕňa živnostníkov, samostatne hospodáriacich roľníkov, osoby podnikajúce formou slobodných povolání.

Miera voľných pracovných miest

Miera voľných pracovných miest sa vypočíta podľa vzorca:

$$\text{počet voľných pracovných miest} / (\text{počet obsadených pracovných miest} + \text{počet voľných pracovných miest}) \cdot 100$$

Voľné pracovné miesto je platené (novovytvorené, neobsadené alebo uvoľnené) pracovné miesto, pri ktorom zamestnávateľ podniká aktívne kroky nájsť vhodného kandidáta mimo podniku a je pripravený podniknúť ďalšie kroky, aby voľné miesto obsadil. Za aktívne kroky zamestnávateľa sa považujú: oznam o voľných pracovných miestach na úrad práce, na súkromnú sprostredkovateľňu práce; inzercia (Internet, denná tlač, vývesná tabuľa); priamy nábor možných kandidátov a využitie stážistov na voľné miesto. Voľným pracovným miestom je tiež pracovné miesto, ktoré sa uvoľní z dôvodu dlhodobej absencie (materská, otcovská a rodičovská dovolenka) a dlhodobej práceneschopnosti (viac ako 4 týždne). V prípade rezervovania voľného pracovného miesta pre konkrétneho kandidáta, ktorý nastúpi do zamestnania neskôr, toto pracovné miesto prestane byť voľným pracovným miestom, ale ešte nie je obsadeným pracovným miestom.

Obsadené pracovné miesto je platené pracovné miesto v organizácii, na ktoré je priradený jej zamestnanec. Spravidla je počet obsadených pracovných miest rovnaký alebo menší ako evidenčný počet zamestnancov vo fyzických osobách. Pracovné miesta v užívateľských organizáciách, ktoré majú prepožičaných zamestnancov z agentúr dočasného zamestnávania sú vykazované ako obsadené, resp. voľné v týchto agentúrach. V odvetviach s viaczmennou prevádzkou (napr. v priemyselnej výrobe, obchode, službách) pri obsadení jedného pracovného miesta viacerými zamestnancami, sa toto pracovné miesto počíta ako jedno pracovné miesto. Ak je pracovné miesto obsadené neúplne (napr. v trojzmennej prevádzke sú obsadené len dve zmeny, tretia zmena je neobsadená) a zamestnávateľ ho chce aktívnymi krokmi obsadiť, považuje sa toto pracovné miesto ako voľné, v prípade nepodnikania aktívnych krokov zamestnávateľa na obsadenie tohto pracovného miesta je to pracovné miesto obsadené.

Priemerný počet obsadených, resp. voľných (neobsadených) pracovných miest za štvrtrok sa vypočíta ako aritmetický priemer počtu obsadených resp. voľných pracovných miest k poslednému dňu jednotlivých mesiacov v sledovanom štvrtroku.

Priemerná nominálna mesačná mzda

Priemerná nominálna mesačná mzda zahŕňa čiastku mzdových nákladov, vyplácanú vlastným zamestnancom ako odmenu za prácu alebo jej náhradu na základe právneho vzťahu k zamestnávateľovi (pracovného, služobného, štátnozamestnaneckého alebo členského pomeru). Je to hrubá mzda, neznížená o zákonné alebo so zamestnancom dohodnuté zrážky. Údaje sú prepočítané na zamestnancov (fyzické osoby) a sú bez podnikateľských príjmov.

Peňažné príjmy a výdavky súkromných domácností

Údaje sa získavajú prostredníctvom štatistiky rodinných účtov, ktorej cieľom je získanie údajov o výdavkoch a príjmoch súkromných domácností. Súkromnú domácnosť tvorí jedna alebo viac osôb, ktoré spĺňajú dve základné podmienky: 1) bývajú spolu v tom istom byte (obydlí) a 2) spoločne sa podieľajú na výdavkoch, predovšetkým na bývaní a stravovaní.

Na rozdiel od štatistiky národných účtov rodinné účty zisťujú len príjmy a výdavky, spojené so zabezpečovaním chodu domácností a osobných potrieb jej členov.

Od roku 2004 sa zisťovanie príjmov a výdavkov domácností vykonáva na vzorke náhodne vybraných domácností. Údaje sa následne prepočítavajú vážením. V priebehu roka sa vykonávajú predbežné odhady, ktoré sa spresňujú po vykonaní dopočtov za nevyšetrené domácnosti po skončení ročného obdobia.

Dávky dôchodkového a nemocenského poistenia

Do dávok dôchodkového poistenia patria dôchodky starobné, predčasné starobné, invalidné (vrátane výsluhových), vdovské, vdovecké (od roku 2004 sa neposkytuje pevnou sumou, ale

sa vypočítava ako vdovský dôchodok) a sirotské. Od roku 1.1.2023 sa poskytuje aj tzv. rodičovský dôchodok.

Z nemocenského poistenia Sociálna poisťovňa vypláca šesť dávok: nemocenské, ošetrovné, materské, vyrovnávací dávka a od 1.4.2021 pribudlo dlhodobé ošetrovné a tehotenské.

Nesystémové dôchodkové dávky hradené štátom zahŕňajú 4 samostatné dávky:

- sociálny dôchodok
- dôchodok manželky
- invalidný dôchodok z mladosti od roku 2005
- dávky podľa § 271 zákona č. 461/2003 Z. z. (dávky z doby pred 1. januárom 1957) a ostatné štátne dávky, ktoré sa viažu k vyplácanému dôchodku:
 - zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť
 - zvýšenie dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu
 - zvýšenie dôchodku za odboj, rehabilitáciu a deportáciu do koncentračných táborov
 - príplatok k dôchodku politickým väzňom podľa zákona č. 274/2007 Z. z.
 - príspevok účastníkom národného boja za oslobodenie a vdovám a vdovcom po týchto osobách
 - zvýšenie sumy starobného a invalidného dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku na sumu minimálneho dôchodku
 - osobitné určenie sumy starobného, predčasného starobného a invalidného dôchodku (do 31. decembra 2019 vyrovnávací príspevok podľa § 69b až § 69d zákona o sociálnom poistení)
 - príspevok športovému reprezentantovi podľa zákona č. 112/2015 Z. z.
 - vianočný príspevok (naposledy za rok 2019, potom už len doplatky)
 - 13. dôchodok (od roku 2020)
 - príplatok za štátnu službu
 - jednorazový finančný príspevok politickým väzňom podľa zákon č. 462/2002 Z. z.

Ostatné štátne dávky sú:

- odškodnenie prac. úrazov a chorôb z povolania zamestnancov zrušených zamestnávateľov, ktorých zakladateľom bol štát, alebo Fond národného majetku SR
- plnenia vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania vzniknuté pred 1. aprílom 2002 u zamestnávateľa, ktorý mal podľa osobitného predpisu postavenie štátneho orgánu
- úrazové dávky poskytované fyzickým osobám uvedeným v § 17 ods. 2 a 3 zákona o sociálnom poistení
- plnenia podľa § 293o ods. 6

Štátne sociálne dávky zahŕňajú prídavok na dieťa, rodičovský príspevok, príspevky náhradnej rodinnej starostlivosti, príspevok pri narodení dieťaťa, príspevok na pohreb, príspevok rodičom, ktorým sa narodili 3 alebo viac detí, príspevok na starostlivosť o dieťa.

Sociálne poistenie

Zákon o sociálnom poistení, účinný od 1. januára 2004, novo definuje sústavu sociálneho poistenia. Jej súčasťou je okrem systémov nemocenského, dôchodkového a úrazového poistenia aj systém poistenia v nezamestnanosti a systém poistenia pre prípad platobnej neschopnosti zamestnávateľa (označený ako garančné poistenie). Dôchodkové poistenie sa rozčleňuje na starobné poistenie a invalidné poistenie. Sociálna poisťovňa vyberá poistné do ôsmich fondov - základný fond nemocenského poistenia, základný fond starobného poistenia, základný fond invalidného poistenia, základný fond úrazového poistenia, základný fond garančného poistenia, základný fond poistenia v nezamestnanosti, a rezervný fond solidarity a osobitný fond (od roku 2020).

Dávky sociálneho poistenia hradené štátom obsahujú úhradu nákladov Sociálnej poisťovne na dôchodok manželky, sociálny dôchodok, zvýšenie dôchodku z dôvodu jediného zdroja

příjmu, zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť, zvýšenie dôchodku z dôvodu účasti v odboji a rehabilitácie, nároky na dávky z doby pred 1. januárom 1957, odškodnenie pracovných úrazov a chorôb z povolania zrušených zamestnávateľov, ktorých zakladateľom bol štát alebo Fond národného majetku Slovenskej republiky, plnenia vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania vzniknuté pred 1. aprílom 2002 u zamestnávateľa, ktorý mal podľa osobitného predpisu postavenie štátneho orgánu a úrazové dávky poskytované fyzickým osobám podľa § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Spotrebiteľské ceny

Indexové schémy cien (systémy váh, reprezentanti a respondenti) sa v pravidelných ročných intervaloch prehodnocujú a prispôbujú aktuálnym štruktúram. Vývoj indexov spotrebiteľských cien sa sleduje na univerzálnom spotrebnom koši vybraných druhov tovarov a služieb platených obyvateľstvom. V roku 2024 prišlo ku zmene zisťovania cien za odbor 01 Potraviny a nealkoholické nápoje, kde sa prešlo z experimentálnej štatistiky do oficiálneho produkčného procesu využívania transakčných údajov obchodných reťazcov. Ide o využitie agregovaných údajov zaznamenávaných maloobchodníkmi pri nákupoch spotrebiteľov skenovaním čiarových kódov. Od januára 2025 sa týmto spôsobom zisťujú aj ceny v odbore 02 Alkoholické nápoje a tabak.

Váhová schéma je každoročne aktualizovaná, pričom podkladom pre aktualizáciu váhovej schémy sú výdavky za obdobie t-2, vypočítané na základe údajov zisťovaných z podkladov štatistiky rodinných účtov, zo systému národných účtov, z podkladov úsekových štatistík a údajov získaných z rôznych administratívnych zdrojov, ktoré boli použité na spresnenie štruktúry spotreby obyvateľstva. Váhy sú cenovo aktualizované.

Publikované indexy spotrebiteľských cien sú členené do 12 odborov podľa Klasifikácie individuálnej spotreby podľa účelu (COICOP z roku 1999).

Základným (referenčným) obdobím pre cenový index je december 2000. Od januára 2005 sa index spotrebiteľských cien k základnému obdobiu počíta reťazením (cez december minulého roka).

Ceny vo výrobnej sfére

Indexové schémy cien (systémy váh, reprezentanti a respondenti) sa v pravidelných 5-ročných intervaloch prehodnocujú a prispôbujú aktuálnym štruktúram. Ceny výrobcov sú zisťované bez DPH a spotrebných daní.

Schémy indexov cien priemyselných výrobcov (ICPV) obsahujú cca 7 300 reprezentantov (3 700 výrobkov za tuzemsko a 3 600 výrobkov za export). Počet cenových reprezentantov sa priebežne aktualizuje. Od januára 2024 sa ICPV sledujú a publikujú na schémach roku 2021. Súčasne od roku 2024 dochádza k zmene cenového základného obdobia na december 2021 (predtým december 2010). Od januára 2009 sa ICPV sledujú za výrobky zatriedené podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE Rev. 2.

Zo vstupných údajov časového radu indexov CPV pre tuzemsko a nového časového radu indexov CPV pre export je vytvorená váhová schéma pre výpočet súhrnných indexov CPV. Za každú oblasť (tuzemsko, export, súhrn) sa počítajú indexy samostatne.

Do konca roku 2017 pre výpočet indexov cien produktov poľnohospodárskej výroby boli stanovené osobitné stále váhy, kôš sledovaných výrobkov a ceny príslušného mesiaca roku 2010. Od januára 2024 je základným obdobím príslušný mesiac roku 2020.

Tržby za vlastné výkony a tovar

Ukazovateľ tržby za vlastné výkony a tovar zahrnuje tržby za vlastné výrobky, tržby z predaja služieb a tržby za tovar, ktoré realizuje podnik za všetky svoje činnosti. Údaje sú agregované podľa hlavnej ekonomickej činnosti podniku, sú bez dane z pridanej hodnoty a bez spotrebnej dane.

Poľnohospodárstvo

Predaj poľnohospodárskych výrobkov v hmotnostných jednotkách zahŕňa predaj vlastných živočíšnych produktov od prvovýrobcov obchodným (nákupným) a spracovateľským organizáciám, súkromníkom, zamestnancom a predaj mimo Slovenskú republiku (priamy vývoz).

Tržby za predaj poľnohospodárskych výrobkov a údaje o predaji živočíšnych výrobkov v hmotnostných jednotkách sú za poľnohospodárske podniky zapísané v registri fariem, do ktorého sú zaradené všetky poľnohospodárske podniky zapísané v obchodnom registri a vybraní samostatne hospodáriaci roľníci so spravodajskou povinnosťou.

Tržby za predaj vlastných rastlinných produktov sú uvádzané iba vo 4. štvrťroku.

Stavy hospodárskych zvierat, produkcia mlieka a vajec sú uvedené zo štvrťročného spracovania poľnohospodárskeho výkazu za všetky právnické a fyzické osoby zapísané v registri fariem vrátane obyvateľstva a ostatných nezapísaných v registri fariem odhadnutých na základe Integrovaného zisťovania fariem 2020.

Od roku 2020 je zmena v metodike, v stavoch zvierat a v produkcii kravského mlieka a slepačích vajec údaje neobsahujú dopočet za domácnosti a za ostatných chovateľov nezapísaných v Registri fariem, za ktorých boli údaje odhadované na základe Poľnohospodárskeho štrukturálneho zisťovania.

Ukazovatele o úrode vybraných poľnohospodárskych plodín sú uvádzané od 2. štvrťroka, a to v 2. štvrťroku očakávaná úroda vybraných plodín k 15. augustu, v 3. štvrťroku očakávaná úroda vybraných plodín za príslušný rok a vo 4. štvrťroku sú uvádzané definitívne výsledky o úrode jednotlivých plodín.

Od roku 2025 je zmena v periodicite spracovania Štvrťročného výkazu o živočíšnej výrobe a predaji živočíšnych výrobkov, a to zo štvrťročnej periodicity na ročnú. To znamená, že ukazovatele za poľnohospodárstvo v časti živočíšna výroba a predaj živočíšnych výrobkov z prvovýroby budú zaradené v správe iba vo 4. štvrťroku.

Priemyselná produkcia

Výpočet indexu priemyselnej produkcie (PP) je založený na zmene objemu vybraných výrobkov a priemyselných služieb a na dvojstupňovom váhovom systéme. Bázickým obdobím PP je priemerný mesiac roku 2021. Indexy oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roku sú odvodené z mesačného bázického indexu.

Údaje sa očisťujú o vplyv počtu pracovných dní programom JDEMETRA+. Pri spracovaní každého mesiaca sa spätne upravujú údaje od začiatku časového radu.

Stavebníctvo

Do produkcie odvetvia stavebníctva sa zahŕňa stavebná produkcia vykonaná na území Slovenskej republiky a v zahraničí dodávateľskými stavebnými podnikmi s prevažujúcou stavebnou činnosťou, registrovanými v SR, vrátane živnostníkov a stavebných závodov nestavebných podnikov. Prevažujúca stavebná činnosť je určená registrovanou príslušnosťou podniku k divíziám 41 až 43 Štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE Rev. 2.

Verejná a neverejná doprava

Do verejnej dopravy patria podniky s prevažujúcou dopravnou činnosťou vykonávajúce prepravu tovaru a osôb vo vnútroštátnej a medzinárodnej doprave vrátane vedľajších a pomocných činností v doprave.

Do neverejnej dopravy sú zahrnuté podniky s prevažujúcou činnosťou nedopravnou, vykonávajúce prepravnú činnosť pre vlastné potreby (na zabezpečenie vlastného výrobného procesu) a pre cudzie potreby (za úplatu na základe právneho vzťahu).

Podnikateľské subjekty

Publikované údaje sa týkajú len takých právnických osôb a fyzických osôb-podnikateľov, ktoré

sú v registri organizácií ŠÚ SR v sledovanom období označené ako ekonomicky aktívne.

Právnické osoby sú jednotky s právnou subjektivitou, ktorých existenciu upravuje zákon nezávisle od jednotlivcov alebo inštitúcií, ktoré ich vlastnia, alebo sú jej členmi.

Podniky sú právnické osoby, ktoré vyrábajú výrobky alebo poskytujú služby. Patria sem obchodné spoločnosti ako napr. akciové spoločnosti, družstvá, spoločnosti s ručením obmedzeným a pod.

Fyzické osoby–podnikatelia sú právne jednotky, ktoré podnikajú alebo vykonávajú inú samostatne zárobkovú činnosť podľa osobitných právnych predpisov vo vlastnom mene, na vlastný účet a na vlastnú zodpovednosť. Patria sem živnostníci (podnikajúci na základe živnostenského oprávnenia), osoby so slobodným povoláním (osoby podnikajúce na základe iného ako živnostenského oprávnenia, napr. advokáti, lekári, audítori a. i.) a samostatne hospodáriaci roľníci (osoby vykonávajúce poľnohospodársku výrobu).

Neziskové inštitúcie sú právnické osoby slúžiace podnikom, štátnej správe a domácnostiam, ako napr. rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, ktorých tržby z činnosti nepresahujú 50 % vykazovaných nákladov, občianske združenia, spolky a kluby, politické strany, cirkvi a iné.

Verejný sektor zahŕňa podniky vo vlastníctve štátnej alebo územnej samosprávy a podniky s medzinárodným vlastníctvom, ktoré sú pod verejnou kontrolou.

Súkromný sektor zahŕňa podniky vo vlastníctve súkromných tuzemských alebo zahraničných právnických alebo fyzických osôb, ktoré nie sú pod verejnou kontrolou.

Veľkostné skupiny podnikov

Za malé podniky sú považované podniky s počtom zamestnancov 0 až 19, za stredné podniky s počtom zamestnancov 20 až 249 a za veľké podniky zamestnávajúce 250 a viac osôb.

Odchýlky v súčtoch a podieloch

Prípadné odchýlky v súčtoch a podieloch vznikajú zaokrúhľovaním údajov.

Veľkosť súboru publikovaných údajov

Ak v textovej časti, v názve tabuľky alebo v poznámke pod tabuľkou nie je uvedená veľkosť súboru publikovaných údajov, údaje sú za celú ekonomiku SR. V prípade zdrojových údajov zistených formou výberového štatistického zisťovania sa následne realizujú odhady výstupných údajov za základný súbor štatistických jednotiek. V niektorých prípadoch sa vykonávajú odhady na celý súbor za ekonomiku SR s využitím administratívnych a iných zdrojov údajov.

Údaje podľa krajov

Publikované údaje v členení podľa krajov za súbor podnikov s počtom zamestnancov 0 až 19 a fyzické osoby podnikateľov a ich zamestnancov sú výsledkom expertných odhadov.